

Szepes Mária

ŐSZI UTAZÁS - FIRENZE

1963. november 2.

Mikor a *Raquel* egyik főalakjának miliót választottam, aki „Vénusz ösvényén” halad kifelé a mulandóságból, emlékek nélküli emlékezéssel bukkant fel bennem Toscana. Úgy, mintha ajtót nyitottak volna ki előttem, amelynek keskeny résén át szépséges, jelentős zenetöredékek, ünnepi színek és szívszorító érzések ömlöttek hozzám. Eddigi életemben semmit sem tudtam róla. Néhány futó képet láttam talán olasz városokról, amelyek közül leginkább Velence meghökkenítő városképe maradt meg tudatomban. Mereskovszkij Leonardo da Vinci című művén keresztül persze sok oltást kaptam Olaszország artistikus szelleméből, amely talán szintén emlékezés volt. Ahogy tollamat a papírra tettem, hogy a kiömlő vonalak ösvényén hősöm elinduljon a testté lett szépség nyomában, egész lényemben Firenze melodikus neve zengett meg, mintha halk intenzitással hárfahúrokon pendült volna végig. Toscana dombjai, amelyek dús virágoskerteket ringattak, ott szikráztak lehunyt szemem mögött a forró, déli napon. S én vakmerő felelőtlenséggel írtam le mindent, amit e belső tájon szemléltem. Néha persze kétség fogott el; vajon hiteles-e, amit ábrázolok? Most csodálkozó örömmel állapítottam meg: a milió egyetlen részletén sem kell változtatnom. Minden él benne, s még a levegőnek is ugyanaz a selymes, balzsamos moll íze van, mint amelyet benső látomásom árasztott.

Az ég egyre mélyülő kékje és az átforrósodó napfény alatt elsőnek ismerős pálmák és az Arno iszapos vize köszönt ránk, ahogy dimenziójárművé átalakult kocsink visszazökkent a renaissance kiterjedésébe. Ebéd után érkeztiünk a városba, amely délután egytől háromig szintén csipkerózsa álmát alusza üzletileg, mint valamennyi nyugati város.

Béla cikázni kezdett a jelenné vált múltban. Fogalmunk sem volt róla, merre kell tartanunk. Árkádok alá futottunk be, tornyokat járunk körül; gyermekbőrhez hasonló, rózsás kövek, patinás, zöldes kőcirádák, saját időtlen álmaikba merült szobrok jelbeszéde érintette figyelő érzeinket. A dolgok ismeretlen ismerőssége szinte kábító volt.

Délután negyed háromkor leálltunk egy mosolygós tágas téren, ahol fiatal olaszok ügyelegtek lusta elégedettséggel, vagy színes, magas műanyag pajzzsal ellátott motorbiciklin cikáztak át rajta, mint az ámokfutók. Hátsó ülésükön nőt is vittek néha, aki itt puritánul összeszezárt lábbal ül a férfi mögött, úgy, ahogy régen a dámák lovagoltak. A férfiak profilja olyan, mintha az Uffizi valamelyik falikárpitjából emelkedett volna ki. Hajuk néha annyira sűrű, hogy szinte az orrtővtől a hátuk közepéig nő le.

Béla elment fodrást keresni, hogy megszabaduljon saját, római legionárius szakállától, én pedig csontjaimat melegítettem a nyitott autójtóban. Rendkívül jólesett. Csaknem doromboltam tőle, mint kóbor macska az útszéli levélszőnyegen, s épp annyira nem tudtam, de nem is törődtem vele, hol fogunk kikötni éjszakára. Még Münchenben kaptunk egy tanácsot, pontos cím nélkül. Keressük fel valahol a Piazzale Michelangelón a Szürke Nővéreket, azok befogadnak szállóvendéget, és nem is nyúzzák meg túlságosan. Rendben van. Béla időnkint megállt kérdezősködni, s kölcsönös, nyájas félreértések után semmivel sem lettünk okosabbak. Látszólag teljesen tájékozatlanul kóvályogtunk tehát csaknem egy órán keresztül, míg végre kikötöttünk az élénk nyújtózó, meztelen téren, ahonnan sugar alakban nyíltak különféle rejtelmes villasorok és utak. Egy ilyen fák közé rejtőző útnyílás mellett napoztam, mikor Béla hosszabb távollét után visszaérkezett a kocsihoz. Arca csupa megilletődött mosoly és csodálkozás volt.

– Tudod, hová érkeztünk egyenesen, és milyen út nyílik a hátad mögött? – kérdezte.

Hátranéztem. A Viale Michelangelo kiindulásánál álltunk a kocsival. Ott, ahová jutni akartunk. A többi azután varázslatos volt.

A Szürke Nővérekre nem szerettünk volna az 1–3 óra közötti nap-pali „bardóban” rátörni. Egyelőre ugyan azt sem tudtuk, hányas szám alatt laknak. Felmentünk tehát a Piazzaléra a Dávid-szoborhoz és Firenze kilátásához látogatóba. S ez a langyos napfényben fürdő, balzsamos illatot lélegző másfél óra sarkig tárta előttünk az időtlen szép, a rohanó, kapzsi jelen fölött lebegő Olaszországot. Megérkeztünk hozzá. Éreztük, hogy megérkeztünk, pedig még nem volt szállásunk. A nagy, meztelen tér fennsíkját uraló Dávid-szobor hamvas, zöld, gyöngyfényű idomai ibolyán túl megzendülő futamokkal beszéltek hozzánk a minden disszonanciát feloldó, mentális harmóniáról. A tér mellvédjéről visszamosolyogtunk a városra, az Arno sárga vizére, a

kecses hidakra, s az ég azúrkék, felhőtlen burájára a fejünk fölött. Azután elindultunk a Viale Michelangelo dombos, árnyas fasorában, gesztenyefák, tuják, pálmák között, vörös levélszőnyegen megkeresni a nővérek házát.

Kérdősködtünk, de senki se tudott számot mondani. Halványan, bizonytalanul élt a járókelőkben a tudat, hogy valahol ezen az úton rejtőzik egy ilyen klauzúra, csöndben, észrevétlenül.

Béla egészen lassan hajtott. Egyszerre ragyogó, zöld márvánnyal díszített, kőcsipke homlokzatú villa magas, zöld rácskerítésén túl megpillantottam három patyolat-fityulás, mosolygó apácát. A lépcső tetején álltak az üveges, rácsos tölgyfabejárat előtt. Mint kiderült, szorgalmas életükben az ilyen statikus intermezzo a legritkább esetben fordul elő. Zajtalan tevékenységük úgy lüktet belül a gyönyörű villában, mint embertestben a szív.

– Itt vagyunk! – mondtam Bélának. – Látom az apácákat.

Megálltunk. Béla bement. Néhány percen belül már németül beszélő novícia segített felcipelni csomagjainkat a második emeletre. A nővérek és növendékeik is németül beszélnek a Viale Michelangelo 46. szám alatt.

Az irodavezető nővér bocsánatot kért, hogy csak a felső emeleten van üres szobájuk.

Egy olyan kertbe és villába léptünk be, amelyek leírásához külön neki kell rugaszkodnom. Az ember ritkán tapasztal ilyen határozott „dimenzióküszöb” átlépést, mint mi abban a pillanatban. A tisztaság és kontemplatív derű atmoszférájába hatoltunk be. Ez a nyugalmas, merengő légkör mindhárom síkon egyformán érződött. A lépcső köve, fényes falak, csillogó ablakok és bútorok szinte tükörként hatnak; megnézhetjük magunkat bennük. Az ablakok függönyei, a leterített ágyak szinte illatoznak a fehér üdeségtől. A falakon aranysugaras, régi olasz festőktől való képeken mindenbe belenyugvó, szelíd szentek meditálnak. Az ezüstös korlátú lépcsők pihenőit cizellált örökmécsek világítják meg, s ezek a rebegő pillangószárny-lángok misztikus perspektívákat nyitnak a tükörfalakban. Az emeleteken a kerti fényt bibliai jeleneteket ábrázoló, színes üvegű ablakok közvetítik a villa belsejébe anélkül, hogy hangulatát komorrá tennék. Sőt. A szikrázóan patyolatfehér, ezüstös zöld árnyalatait kellemesen árnyalják ezek a markáns színek.

A társalgóban és ebédlőben szintén a zöld márvány és finom ezüsterezés az uralkodó szín. A villa valamikor a század elején épülhetett,

de berendezése teljesen modern és higiénikus. A szobákban melegvízes mosdók, tükrök, megfelelő villanyfényforrások. A vécékben a villany felgyújtásakor levegő-szívó készülék kezd működni halk zúgással, amely rögtön kicseréli a levegőt.

– Mennyibe kerül ez a tündérország?! – kérdeztem Bélától meghattottan és nyugtalanul.

– Még nem kérdeztem – vallotta be töredelmesen. – De akár mennyibe kerül, itt maradunk!

– És ha tízezer lírát kérnek érte naponta?! – tettem fel a kérdést rémülten.

Kár volt izgulnom. Egy negyedórán belül megtudtuk, hogy az eredetileg háromágvas, központi fűtéses, napos szobáért, reggelivel és ebéddel együtt 1900 lírát fizetünk személyenként naponta. Aki a bőséges vacsorát is igénybe veszi, annak napi 2400 lírába kerül. Tehát körülbelül 120 forintot kértek a kis édenkertért, ami olasz viszonylatban kifejezetten olcsó.

A falról igen rokonszenves, fiatal Jézus nyújtotta felénk a kezét és szívét. Meg kellett köszönnöm neki a csodálatos terelést.

Este, mikor a fasorban tett, nagy sétánkból hazaérkeztünk, és meglátogattuk a kertben biztonságos békességben pihenő kocsinkat, Máriával is elbeszélgettem a csodálatos operációról, amelynek médiumai lettünk. Nappal még alig tűnt fel nekünk ez a szobor. De ahogy a bársonyos sötétben beléptünk a kert oldalrészébe, földbe gyökerezett a lábunk. A kis, virágos grottéba helyezett Szűzanya glóriáját este kivilágítják, és ez a fénykorona csupa rezgő, szikrázó csillagból áll. A kedves, élettelen tearózsa-színű arc lélegzik, mosolyog ebben a lebegő fényben: kifejezetten mozog! Alig tudtam elszakadni Mária, Sophia, Isis, Istar anyától, akit Sahib annyira szeretett, hogy minden bajában hozzáfordult.

Másnap, nagyszerű alvás után teát, narancsdzsemet, friss vaját és finom házikenyeret reggeliztünk annyit, amennyi csak belénk fért. Bejelentettük, hogy ebédelni is itt szándékozunk, azután elindultunk az Uffiziba, abba a kis Akasha filiáléba, amely talán régen levettett jelmezeink lába nyomát őrzi.

(Lyukasóra, 2004/4.)